

но боротися з нею, розробляти заходи її зменшення та використувати механізми детінізації, а саме:

- реформування національної системи фінансового контролю за здійсненням протизаконної діяльності у напрямі розробки конкретних інструментів обмеження тіньових систем перерозподілу фінансових ресурсів за кожним конкретним випадком;
- формування спеціального реєстру та загального переліку декларацій із заявленими відшкодуваннями сумами ПДВ, які вважаються сумнівними;
- застосування мінімальних цін на високоліквідні імпортні товари, передусім підакцизні, для розрахунків і сплати податків.

Література

1. Біла С. Тіньова економіка та її вплив на структурне трансформування українського виробництва / С. Біла // Економіка України. — 2000. — № 10. — С. 54-61.
2. Єщенко П. Економіка перехідного періоду: теоретико-методологічні та методичні підходи / П.Єщенко // Економіка України. — 2000. — № 5. — С. 52-54.
3. Шелудько Н. Проблема тіньової економіки в Україні / Н. Шелудько // Фінанси України. — 2002. — № 9. — С. 80-86.

Матвійчук Є. В.,

*студентка 2 курсу соціально-правового факультету,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

З переходом до ринкової економіки Україна зіштовхнулася з вирішенням проблем національного господарства перехідного періоду. Одним із дестабілізуючих факторів, що відчутно впливає на економіку, є наявність значного тіньового сектору.

Тіньова економіка — це економічна діяльність, яка не відображається в обліку та звітності суб'єктів підприємницької діяльності, а також не враховується і не контролюється державними органами і спрямована на отримання неконтрольованого державою доходу, шляхом порушення чинного законодавства, від якої держава не одержує податкових надходжень [1]. Зростання тіньового сектору економіки призводить до структурних деформацій та нестабільності соціально-економічного розвитку країни, пере-

шкоджає процесу розбудови держави, демократизації суспільства та європейської інтеграції України. Зростання тіньового сектору економіки також призводить до скорочення державних доходів, що створює проблему дефіциту державного бюджету.

За оцінкою Ф. Шнейдера, експерта Організації економічного співробітництва та розвитку, обсяги тіньової економіки в цілому в Європі сягають рівня 20 %, а в Україні — 57 % від ВВП.

Незважаючи на значні зусилля з боку влади у боротьбі з тіньовим сектором економіки в Україні, що спрямовані на детінізацію економіки, протидію корупції, профілактику злочинності, здійснення банками фінансового моніторингу, подолання кризових явищ в економіці та соціальній сфері, боротьбу з нестабільністю на валютному сегменті ринку тощо, рівень тіньового сектора, порівняно з іншими країнами, залишається ще значно високим.

Розвинуті країни мають на меті зробити все можливе заради зменшення обсягу тіньової економіки. Українському уряду, дії якого спрямовані на зменшення масштабів тіньової економіки, треба врахувати позитивний досвід цих країн та підходити до цього процесу системно й комплексно, зокрема:

1. Використовуючи досвід уряду Польщі, ввести заборону господарської діяльності тих фізичних осіб, які раніше вчинили серйозний податковий злочин; ввести майнову відповідальність юридичних осіб за здійснення злочину, наприклад, для керівників компаній, діяльність яких призвела до злочину, у результаті якого ця компанія отримала від цього майнові вигоди.

2. Використовуючи досвід США, посилити роль державних спеціальних служб у контролі за поширенням тіньової економіки в країні та їх взаємодію із державною структурою в цілому. Так, у США співробітники служб безпеки, таких як ФБР та ЦРУ, дуже часто працюють у відомих американських концернах та корпораціях, тим самим контролюючи їх діяльність. Щодо України, то схожі функції повинні виконувати співробітники Служби безпеки України. Треба скоординувати роботу СБУ таким чином, щоб кожний громадянин України був упевнений у безпеці та усвідомлював, що будь-які протиправні дії матимуть покарання.

3. Використовуючи досвід Франції, обмежити можливість проведення експортно-імпортних операцій національними суб'єктами господарювання з компаніями в офшорних зонах. Здійснення експортно-імпортних операцій за участю офшорних ком-

паній дає змогу у деяких випадках завищити або занижити ціни товарів порівняно зі світовими і таким чином ухилитися від сплати податків та отримати додатковий прибуток на різниці в цінах.

4. Використовуючи досвід Великобританії, Україні для боротьби з корупцією, як основним чинником розвитку тіньової економіки, необхідно підвищити рівень довіри громадян до влади, посилити незалежність судів, посилити покарання за хабарництво.

5. Використовуючи досвід Німеччини, оптимізувати податкову систему. Через те, що в Україні високі ставки та кількість податків і платежів, високі ставки відрахувань з фонду заробітної плати, важкий механізм обчислення розмірів податків тощо, суб'єкти господарювання намагаються уникнути оподаткування. Якщо в країні невисокий рівень оподаткування, відсутні або зведені до мінімуму адміністративні бар'єри, прозора та проста процедура створення, реорганізації й ліквідації підприємств, то мотивація підприємців до приховування своєї діяльності у тіні зводиться до мінімуму [2].

Реалізація зазначених рекомендацій та інших заходів щодо подальшої детінізації економіки не лише сприятиме формуванню повноцінного ринкового середовища, розвитку економіки, легалізації капіталу, процесу демократизації економіки, а й забезпеченню ефективного розвитку підприємництва.

Література

1. Савченко І.Г. Тіньовий сектор економіки України: аналіз стану та напруги детінізації / І. Г. Савченко, А.Е. Йорданов // Зовнішня торгівля: право, економіка, фінанси.— 2012.— № 3. С. 108.

2. Приварникова І.Ю., Степанюк К. В. Тіньова економіка України: причини, обсяги та шляхи їх зменшення // Вісник ЗІДМУ.— Запоріжжя: Вид-во ЗІДМУ. 2010.— № 9. С. 166-168.

Михайленко Б. С.

*студентка 2 курсу судово-адміністративного факультету,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

В економіці завжди приділялась значна увага дослідженню проблеми інвестування. Це відбувається тому, що інвестиції мають значний вплив на господарську діяльність та визначають